

се вървеше. Почти на всѣка крачка опълченцитѣ и конѣтъ се плъзгаха, падаха и се търкаляха на долу. Въ тоя страшенъ мразъ всички бѣхме потънали въ потъ. Като вървѣхъ по пѣтя, азъ съгледахъ, около единъ камъкъ една сгушила се човѣческа фигура, която се оказа жена.

— Защо си легнала тукъ? попитахъ азъ жената. Ставай да вървишъ, защото ще замръзнешъ.

Жената не отговори нищо, само още повече се сгуши и ме изгледа съ нескриваема злоба и ненавистъ.

— Ставай, ставай и върви, тукъ ще замръзнешъ, ѝ каза единъ опълченецъ, като я побутна съ кракъ.

— Качъ, савушъ гяуръ! и други още проклѣтии изсипа тѣзи жена. Това бѣше Туркиня, види се, майка на нѣкой войникъ дошла да види чадото си.

На повторното ми прѣдложение да стане да върви, а, ако не може, да ѝ помогнемъ, тя пакъ завика.

— Махай се отъ прѣдъ очитѣ ми гяуръ! не ти щѣ помощта, Аллахъ, ще ми помогне. . . .

— Я виждъ я, каква е сербезъ, се обади единъ опълченецъ. Прѣдлагатъ ѝ да я избавятъ отъ смъртъта, а тя проклина. Кучето си е куче, свърши той.

Не изминахме и 200 крачки, пакъ сѣщата картина. Току до самия пѣтъ лежаха трима Турци, двоица отъ които вече заспали съ сладкия прѣдсмъртенъ сънъ, а третия, на моето прѣдложение да стане и да върви, отговори, че не може, понеже краката му били замръзнали. По горѣ отъ тѣзи на самия пѣтъ се търкаляха нѣколко мъртви трупа.

Съ голѣмъ трудъ се искачихме на първата възвишенностъ по долу отъ Поповата гора. Отъ тукъ на нагорѣ пѣтя бѣ по добъръ. Влѣво отъ шосето, на склона на единъ долъ, осамотени стърчаха много и доволно солидно направени колиби. Види се, въ тѣзи колиби да е билъ расположенъ ближайшия за Шипка, а въ случай на нужда и за Шейново резервъ.

Отъ Поповата гора започваха турскитѣ укрѣпления. — Цѣлото пространство, отъ тукъ нагорѣ, бѣше изровено и по него грозно се издигаха, въ нѣколко реда, доволно солидни блиндажировани окопи, редути